

Звіт про управління ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР РАДІОЧАСТОТ» за 2023 рік

Загальна інформація

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» (надалі – УДЦР, Підприємство) утворено згідно із законодавством України, є державним унітарним комерційним підприємством, заснованим на державній власності.

Підприємство відноситься до сфери управління Національної комісії, що здійснює державне регулювання в сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (надалі – НКЕК, регуляторний орган), здійснює свою діяльність на підставі Статуту, який затверджується регуляторним органом.

Підприємство веде самостійний баланс, має поточні та валютні рахунки в установах банків.

Підприємство має право укласти договори (угоди), набувати майнові та немайнові права, нести відповідальність, бути позивачем і відповідачем в суді відповідно до законодавства.

УДЦР включено до переліку об'єктів, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави та до Реєстру великих платників податків.

Місцезнаходження підприємства – 03179, Україна, м. Київ, проспект Перемоги, 151.

Організаційна структура та опис діяльності підприємства

Організаційно та територіально УДЦР складається з головного офісу, розташованого за офіційною адресою, та 9-ти регіональних філій. Інформація щодо структури та місцезнаходження філій розміщена на офіційному сайті УДЦР www.ucrf.gov.ua.

У відповідності до Статуту УДЦР здійснює свою діяльність за такими основними напрямками:

- здійснення присвоєння радіочастот для радіообладнання та вимірювальних пристроїв;

- здійснення радіочастотного моніторингу користування радіочастотним спектром загальними користувачами;

- проведення розрахунків електромагнітної сумісності, визначення умов електромагнітної сумісності, виконання відповідних погоджень і міжнародної координації заявлених присвоєнь радіочастот, надання розрахунків електромагнітної сумісності для загальних користувачів;

- здійснення моніторингу якості електронних комунікаційних послуг;

- здійснення заходів щодо виявлення джерел радіозавад;

- здійснення централізованого технічного адміністрування персональних номерів та перенесених абонентських номерів;

- здійснення діяльності за іншими напрямками відповідно до завдань, покладених на Підприємство

Результати діяльності

Метою діяльності Підприємства є вжиття заходів щодо забезпечення ефективності користування радіочастотним спектром (надалі - РЧС) в інтересах усіх категорій та груп користувачів, здійснення радіочастотного моніторингу у смугах радіочастот загального користування, забезпечення електромагнітної сумісності (надалі – ЕМС) радіообладнання (надалі – РО) та вимірювальних пристроїв (надалі – ВП), проведення моніторингу якості надання електронних комунікаційних послуг.

УДЦР є єдиним підприємством в Україні, на яке покладається вирішення зазначених вище завдань.

У відповідності до звіту про фінансові результати показники фінансово-господарської діяльності УДЦР за 2022-2023 роки мають наступні значення.

Загальний дохід Підприємства від операційної діяльності за 2022-2023 роки

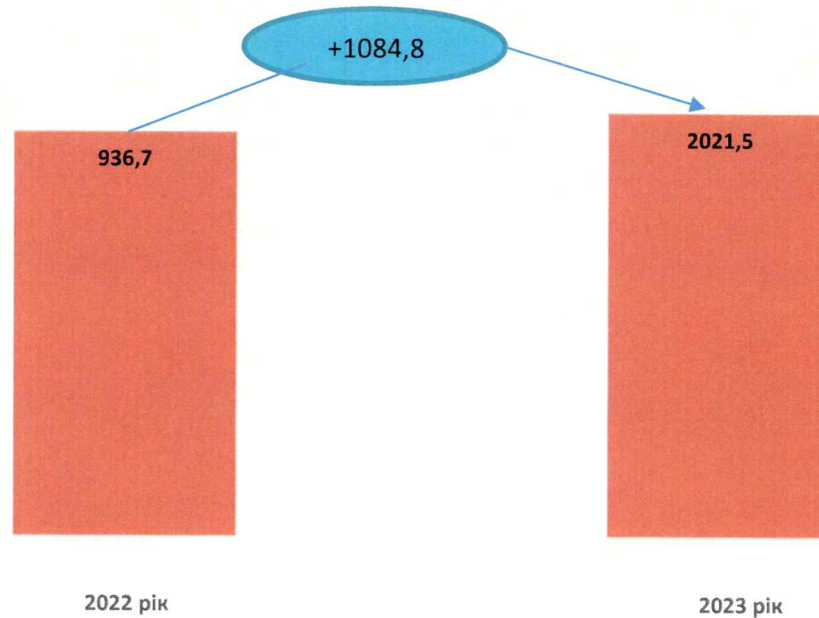
Найменування	Роки		Темп зростання доходу
	2022	2023	
Загальний дохід Підприємства від операційної діяльності, млн. грн.	950,4	2074,0	2,2 рази

Обсяг чистого доходу Підприємства за 2022-2023 роки

Найменування	Роки		Темп зростання доходу
	2022	2023	
Обсяг чистого доходу, млн. грн.	936,7	2021,5	2,2 рази

Динаміка росту чистого доходу, млн.грн.

Чистий дохід Підприємства за складовими має наступну структуру:

млн. грн.

Найменування послуг	Роки	
	2022	2023
радіочастотний моніторинг та забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів (радіообладнання)	721,0	854,4
розрахунок електромагнітної сумісності, присвоєння радіочастот	45,0	125,4
вимірювання параметрів телекомунікаційних (електронних комунікаційних) мереж	36,2	33,4
роботи пов'язані з централізованим технічним адмініструванням перенесених абонентських номерів	21,9	21,9
сертифікація радіоелектронних засобів	11,00	16,9
інші послуги	101,6	969,5
Разом:	936,7	2 021,5

Структура чистого доходу за питомою вагою відповідного виду послуг наступна:

Структура чистого доходу за 2022 рік, млн. грн.

Структура чистого доходу за 2023 рік, млн.грн.

Наведена інформація свідчить, що впродовж років, основними джерелами у зростанні доходів Підприємства залишаються послуги з радіочастотного моніторингу (зростання на 133,4 млн. грн. до обсягів 2022 року) та послуги з розрахунку електромагнітної сумісності радіообладнання, присвоєння радіочастот (зростання на 80,4 млн. грн. до обсягів 2022 року).

Окрім того, слід зазначити, що у структурі чистого доходу Підприємства за 2023 р. суттєвим є показник інші послуги (48%). Значна доля в цих послугах припадає на виконання разової дослідно-конструкторської роботи.

У звітному періоді Підприємство продовжувало складати фінансову звітність за 2022 рік та проміжну фінансову звітність за 2023 рік (1 квартал, перше півріччя, дев'ять місяців) на основі таксономії в єдиному електронному форматі (IXBRL).

Ліквідність та зобов'язання

За результатами діяльності у 2023 році Підприємство має досить високі показники критеріїв оцінки результатів фінансово-господарської діяльності.

Коефіцієнтний аналіз господарської діяльності УДЦР за 2023 рік

Найменування показника	Фактичне значення показника	Нормативне значення показника
Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття)	1,3	≥ 1
Коефіцієнт фінансової стійкості	5,2	> 1
Коефіцієнт платоспроможності	0,8	$> 0,5$

Такі показники обумовлені наявністю у Підприємства достатньої кількості високоліквідних активів, зокрема грошових коштів для оплати своїх зобов'язань та постійним контролем управлінського персоналу за рівнем зобов'язань.

Крім того, при визначенні ефективності діяльності Підприємства важливим критерієм оцінки є показник ступеню зносу основних засобів. Станом на 31.12.2023 року значення цього показника становило 14% (при нормативному значенні $< 70\%$). Таке значення показника характеризується достатніми капіталовкладеннями в оновлення основних засобів Підприємства. За підсумками діяльності УДЦР у 2023 році на оновлення парку основних засобів та нематеріальних активів було здійснено капітальних інвестицій в сумі 272,9 млн. гривень.

Станом на 31.12.2023 року валюта балансу Підприємства складає 1 713,4 млн. гривень.

Структура активів Підприємства представлена наступним чином (млн. грн.):

Актив	Станом на 31.12.2022	Станом на 31.12.2023
Необоротні активи	1 247,4	1 449,4
Запаси	72,1	20,8
Торгова та інша поточна дебіторська заборгованість	683,8	101,1
<i>у т.ч.:</i>	78,8	94,4
<i>-дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги</i>		
Поточні податкові активи	14,6	24,0
Грошові кошти та їх еквіваленти	422,8	112,7
Витрати майбутніх періодів	6,0	1,7
Інші оборотні активи	11,7	3,7
Разом валюта балансу:	2 458,4	1 713,4

Структура пасивів Підприємства має наступні значення (млн. грн.):

Пасив	Станом на 31.12.2022	Станом на 31.12.2023
Власний капітал	1 330,3	1 436,2
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	65,8	72,4
Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість	995,4	37,6
<i>у т.ч.:</i>		
<i>-кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги</i>	9,7	29,9
<i>-розрахунки з оплати праці</i>	5,7	6,0
Поточні податкові зобов'язання	4,4	4,1
Поточні забезпечення	62,1	63,1
Доходи майбутніх періодів	-	99,1
Інші поточні зобов'язання	0,4	0,9
Разом валюта балансу:	2 458,4	1 713,4

Довгострокові зобов'язання і забезпечення складаються: із резерву на забезпечення разових пенсійних виплат працівникам Підприємства та зобов'язань з оренди нерухомості, формування яких передбачено обліковою політикою УДЦР.

Варто зазначити, що станом на 31.12.2023 кредиторська заборгованість, яка утворилась з зобов'язань за розрахунками з бюджетом, розрахунками з оплати праці та розрахунками зі страхування є поточною, строк сплати за якою не настав.

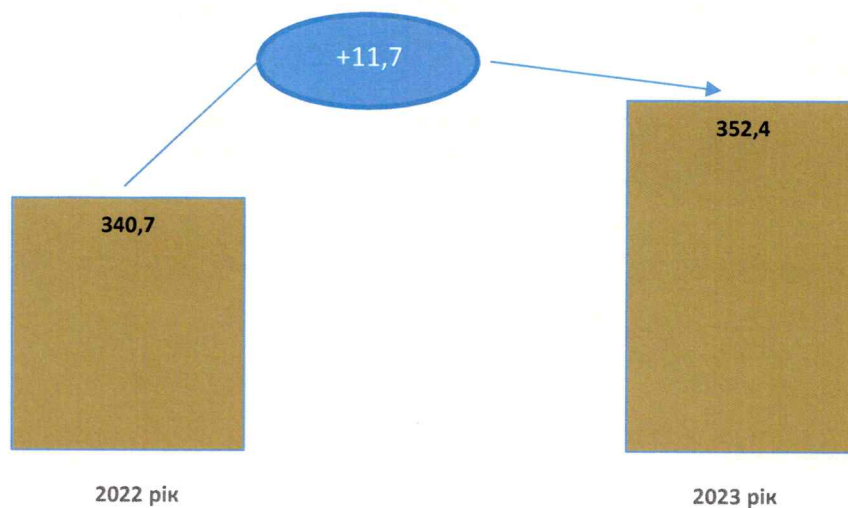
Збройний конфлікт на території Луганської та Донецької областей, який розпочався навесні 2014 року, переріс у широкомасштабне військове протистояння після вторгнення російських збройних сил на територію України 24 лютого 2022 року. Війна спричинила негативний вплив на всі сфери життя як держави в цілому, так і населення країни та суб'єктів господарювання.

Керівництво УДЦР уважно стежить за ситуацією і реалізує заходи щодо зниження негативного впливу зазначених подій на результати діяльності Підприємства. УДЦР продовжує вести безперервно свою господарську діяльність, вчасно та в повному розмірі сплачує зобов'язання по податках, зборах та платежах до бюджетів різних рівнів.

Розрахунки з бюджетом та позабюджетними фондами

Найменування податку	Сума, млн. грн.	
	2022 рік	2023 рік
Податок на додану вартість	136,0	144,7
Податок на прибуток	27,9	36,7
Податок на доходи фізичних осіб	64,8	74,4
Податок на землю	3,8	4,3
Військовий збір	5,4	6,2
Податок на нерухоме майно	1,1	1,4
Єдиний соціальний внесок	75,0	84,6
Частина чистого прибутку	26,6	-
Інші податки	0,1	0,1
Разом:	340,7	352,4

Розрахунки з бюджетом та позабюджетними фондами, млн.грн.

Екологічні аспекти

Підприємство у своїй діяльності дотримується екологічних норм та здійснює заходи щодо охорони навколишнього середовища.

З метою скорочення кількості утворення відходів виробництва і забезпечення безпечного поводження з ними Підприємство приєдналось до національного екологічного руху збереження навколишнього природного середовища та запровадило захід «Еко офіс», яким передбачено сортування побутових відходів за природою походження і подальшою передачею їх спеціалізованим організаціям для утилізації, або повторного використання.

Підприємство має на балансі свердловини та використовує в своїй господарській діяльності підземні води і є платником збору рентної плати за користування надрами та за спеціальне використання води. Так за 2023 рік нараховано та сплачено податку в сумі 6,4 тис. гривень.

Крім того, УДЦР є платником екологічного податку. Має викиди в атмосферу зі стаціонарних джерел. За 2023 рік нараховано та сплачено податку в сумі 3,5 тис. гривень

З метою охорони довкілля та збереження навколишнього середовища на Підприємстві проводяться заходи з раціонального використання води та економного споживання електроенергії.

Соціальні аспекти та кадрова політика

Станом на 31.12.2023 середня кількість працівників УДЦР становила 913 чол., в тому числі жінок – 230 чол., що складає 25,2% від загальної кількості працівників УДЦР. Як вбачається з наведених даних, на Підприємстві переважає чисельність чоловіків, що пов'язано з особливостями та специфікою діяльності УДЦР.

В УДЦР забезпечено рівні гендерні та соціальні можливості працевлаштування, тощо.

Забезпечення реалізації основних напрямків діяльності Підприємства, підтримання в УДЦР високотехнологічного обладнання та впровадження сучасних автоматизованих систем і програмних комплексів потребує високого професіоналізму та кваліфікації працівників.

Чисельність працівників, які мають вищу та базову вищу освіту складає 757 чоловік.

В УДЦР підтримується високий рівень науково-технічної підготовки фахівців. Станом на 31.12.2023 в Підприємстві працювало 16 фахівця з науковим ступенем кандидата наук та один фахівець з науковим ступенем доктора наук.

УДЦР дотримується вимог законодавства України в сфері охорони праці та пожежної безпеки:

- працівники забезпечені спеціальним одягом та іншими засобами індивідуального захисту;
- проводяться обов'язкові медичні огляди працівників;

- проводяться вступний та первинний інструктажі з питань охорони праці, пожежної безпеки та дій в надзвичайних ситуаціях працівників Підприємства.

На підприємстві створено об'єднану первинну профспілкову організацію УДЦР, яка здійснює представництво та захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки.

У відповідності до вимог чинного законодавства з метою регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин на Підприємстві між адміністрацією УДЦР та об'єднаною профспілковою організацією УДЦР укладено Колективний договір.

Для збільшення матеріальної зацікавленості у підвищенні ефективності та якості роботи, зміцненні трудової дисципліни на Підприємстві використовуються внутрішні нормативні документи: «Положення про преміювання працівників» та «Положення про оплату праці». Положення розроблені у відповідності до Кодексу Законів про працю України, Закону України «Про оплату праці», інших законодавчих та нормативних актів України.

З метою заохочення працівників Підприємства Колективним договором УДЦР передбачені стимулюючі заходи у вигляді виплат премій, виплат на лікування, надання додаткових відпусток та інші.

Ризики

Підприємство постійно проводить заходи щодо мінімізації операційних та фінансових ризиків. Так, наказом УДЦР від 09.10.15 № 543 зі змінами утворено постійно діючу комісію з моніторингу діяльності банківських установ з метою запобігання втрати чи блокування коштів УДЦР на рахунках банків.

З метою мінімізації ризиків пов'язаних з інформаційною безпекою наказом УДЦР від 31.10.19 № 646 утворено постійно діючий Комітет з питань функціонування системи управління інформаційною безпекою відповідно до вимог ДСТУ ISO/IEC 27001:2015.

На виконання вимог Закону України «Про публічні закупівлі» наказом УДЦР від 31.10.22 № 158 призначено уповноважених осіб на проведення процедур закупівель, спрощених та допорогових закупівель, а також закупівель без використання електронної системи закупівель що дозволяє знизити ризики під час проведення закупівель та виборі партнерів.

УДЦР активно проводить антикорупційну політику. Для запобігання, виявлення та протидії корупції на Підприємстві розроблена та впроваджена Антикорупційна програма.

Наказом УДЦР від 12.05.2017 № 291 зі змінами утворено Комісію з оцінки корупційних ризиків УДЦР та щорічно затверджуються програми щодо виявлення та усунення корупційних ризиків.

З метою постійного підтвердження відповідності вимірювального обладнання УДЦР законодавчим вимогам та міжнародним рекомендаціям створено Калібрувальну лабораторію Відокремленого підрозділу «Метрологічна служба» УДЦР.

Створення Калібрувальної лабораторії дозволило відмовитись від послуг сторонніх організацій, що скоротило час повірки вимірювальних засобів.

Отримано від ДП «Укрметртестстандарт» сертифікат визнання вимірювальних можливостей, що підтверджує необхідну й достатню релевантність з відповідними положеннями ДСТУ ISO 10012:2005 Системи керування вимірюванням, (ISO 10012:2003, IDT).

В УДЦР з 2009 року функціонує система управління якістю (СУЯ), відповідність якої вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги» засвідчена сертифікатом № UA.C.479-21. Впровадження СУЯ дає гарантію якості і об'єктивності результатів послуг, що надаються Підприємством.

Дослідження та інновації

В УДЦР створено Центр з сертифікації європейського рівня у складі акредитованого в установленому порядку Органу з сертифікації техніки зв'язку (ОС УКРЧАСТОТНАГЛЯД) УДЦР. Орган з сертифікації техніки зв'язку УДЦР у 2023 році отримав новий Атестат про акредитацію терміном дії до 09.05.2028 року. Це дасть можливість Центру з сертифікації не лише продовжити здійснювати діяльність з оцінки відповідності обладнання вимогам Технічних регламентів та Директив ЄС, а й розширити діяльність новим видам послуг у відповідній сфері.

Надсучасним інноваційним рішенням УДЦР стали розпочати у 2020 році роботи з розбудови системи сенсорної мережі, як стаціонарної складової частини автоматизованої системи радіочастотного моніторингу.

В рамках розбудови сенсорної мережі у 2020-2021 роках були впроваджені перші стаціонарні сегменти сенсорної мережі радіомоніторингу у містах Києві, Борисполі та Львові. Протягом 2022 року переведено в режим промислової експлуатації сегменти сенсорної мережі у дев'яти областях України, зокрема у містах: Луцьку, Рівному, Тернополі, Вінниці, Хмельницькому, Житомирі, Івано-Франківську, Чернівцях та Ужгороді. У 2023 році сегменти мережі розгорнуто у Дніпрі та Одесі.

У перспективі передбачається забезпечити покриття сенсорною мережею щонайменше всіх обласних центрів та великих міст України.

Для забезпечення розрахунків електромагнітної сумісності і ведення центральної облікової бази частотних присвоєнь в УДЦР функціонує Система управління радіочастотним спектром на базі програмних комплексів ICS Manager і NTZ communications.

На даний час УДЦР активно реалізує одне із пріоритетних завдань в сфері розвитку радіотехнологій, а саме побудову загальнонаціональної постійно діючої

Системи моніторингу якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку та доступу до Інтернету для забезпечення всебічного періодичного інформування споживачів про рівні якості електронних комунікаційних послуг.

Запровадження зазначеної системи дозволить дослідити динаміку і тенденції змін якості послуг, задовольнити потреби громадян в якісних послугах, привести національні стандарти у сфері якості у відповідність до Європейських стандартів.

Для забезпечення належного рівня автоматизації бізнес-процесів та ефективного функціонування виробничих підрозділів і філій УДЦР як єдиного комплексу, на Підприємстві побудовано інформаційно-комунікаційну інфраструктуру, яка включає власний центр обробки даних, резервний вузол обробки, вузли обробки даних в обласних центрах на базі філій УДЦР, корпоративну комп'ютерну мережу, що об'єднує локальні мережі центрального офісу та регіональних філій. З 2022 року створені та використовуються 2 хмарних центри обробки даних УДЦР, що забезпечує доступність та працездатність інформаційної інфраструктури УДЦР. З метою дотримання вимог законодавства України у сфері кібербезпеки, міжнародних стандартів в УДЦР ведуться роботи щодо побудови Системи управління інформаційною безпекою УДЦР відповідно до вимог стандарту ISO 27005 та кращих міжнародних практик.

Відповідно до ст. 113 Закону України «Про електронні комунікації» УДЦР виконує функції організації, яка здійснює централізоване технічне адміністрування послуги перенесених абонентських номерів. Для організації надання послуги перенесення номерів (ППН) в УДЦР з 2019 року введена в експлуатацію автоматизована інформаційна система «Централізована база даних перенесених номерів» (АІС ЦБД ПН). Дана послуга дала можливість користувачам переносити свій телефонний номер від одного мобільного оператора до іншого, тобто змінювати оператора мобільного зв'язку при збереженні свого номеру, включно із кодом. З моменту запровадження послуги вже перенесено більш ніж 396 тисяч мобільних номерів.

Фінансові інвестиції

Підприємство не здійснює фінансові інвестиції у цінні папери інших підприємств, фінансові інвестиції в асоційовані або дочірні підприємства тощо.

Перспективи розвитку

В УДЦР наявний діючий Стратегічний план розвитку Державного підприємства «Український державний центр радіочастот» на 2024-2028 роки.

Стратегічний план розвитку УДЦР розроблено з метою визначення напрямів і шляхів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності УДЦР, оптимізації використання ресурсів та їх концентрації на найбільш

перспективних і значущих напрямках розвитку Підприємства та для реалізації покладених на УДЦР завдань.

Чинниками, що впливають на діяльність УДЦР є:

- інтенсивний розвиток радіотехнологій та мереж операторів, що спонукає до впровадження нового обладнання, нових технологій та підходів до бізнес-процесів Підприємства;
- зміни національної політики у сфері електронних комунікацій, обумовлені поступовою гармонізацією вітчизняної нормативно-правової бази зі світовою та/або європейською.

Так, з 2020 року в Євросоюзі вже розпочалося повномасштабне тестування 5G. Очікувано, до 2030 року можливим буде впровадження перших мереж 5G і в Україні. Це потребує передчасного перегляду та оновлення бізнес-процесів в УДЦР, пов'язаних із присвоєнням радіочастот, нотифікацією здійснених присвоєнь, формуванням нових підходів до проведення радіочастотного моніторингу та тарифікації цих послуг.

Впровадження технології 5G передбачає значне зростання кількості працюючих радіопередавачів, що суттєво ускладнює не тільки саму електромагнітну обстановку, але й процеси проведення комплексу заходів щодо аналізу реального стану використання РЧС та зведення до мінімуму впливу радіозавад. В перспективі вирішення цих завдань буде вимагати зміни підходів до системи здійснення радіочастотного моніторингу:

1) Розширення сенсорної мережі з метою охоплення усіх обласних центрів та великих міст України;

2) Розширення спектру послуг для операторів цифрового мобільного зв'язку за рахунок створення нових сервіс-орієнтованих послуг спрямованих на оцінку рівнів покриття мереж мобільного зв'язку у країні, регіоні, місті, автомобільних магістралях із наданням операторам результатів драйв-тестів, визначення внутрішньосистемних інтерференцій, співвідношення сигнал/шум (SNIR, CINR), оцінки рівнів якості прийнятих пілот-сигналів (RSRQ);

3) Впровадження нових підходів до автоматизованого радіочастотного моніторингу смуг радіочастот як засобами сенсорної мережі, так і МСРК серії РМ-1300-Р4;

4) Створення системи моніторингу та збирання даних щодо якості надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку, як автономної складової загальнонаціональної Системи моніторингу якості послуг рухомого мобільного зв'язку (РМЗ) та доступу до Інтернет;

5) Створення інформаційних ресурсів УДЦР для інформування громадян країни щодо покриття та якості послуг мобільного зв'язку (включаючи карти зон покриття за радіотехнологіями та результатами моніторингу якості послуг мобільного зв'язку), а також ресурсів для інформаційної взаємодії УДЦР з операторами електронних комунікацій щодо контролю РЧС.

З 01.01.2022 року набрав чинності Закон України «Про електронні комунікації», розроблений з метою імплементації Директиви ЄС 2018/1972 Про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій. Цим законом визначаються правові та організаційні основи державної політики у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, а його реалізація потребує розробки та запровадження широкого кола підзаконних нормативно правових актів, у тому числі тих, що безпосередньо впливають на бізнес-процеси УДЦР: порядку присвоєння радіочастот, порядку проведення радіочастотного моніторингу, порядку проведення моніторингу якості електронних комунікаційних послуг, умов ввезення та експлуатації на території України радіообладнання тощо.

Динамічна розробка нової нормативно-правової бази на виконання вимог Закону України «Про електронні комунікації» та внесення змін до цього закону стає важливим зовнішнім чинником, що суттєво впливає на роботу Підприємства.

Директор з фінансових питань

Віра ТАТАРЕНКО

**Директор ДБР -
головний бухгалтер**

Володимир ЦИМБАЛЕНКО

Вик. Людмила САВАТЄЄВА